

LEGE
pentru modificarea unor acte legislative

nr. 238 din 08.11.2018

Monitorul Oficial nr.441-447/709 din 30.11.2018

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – [Legea taxei de stat nr.1216/1992](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.53–55, art.302), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3:

la punctul 1) litera d), textul „incapabile din cauza bolii mintale sau a debilității mintale” se substituie cu textul „în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”;

la punctul 2) litera b), textul „incapabile din cauza bolii mintale sau a debilității mintale” se substituie cu textul „în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

2. La articolul 4 alineatul (2) punctul 2), textul „incapabile din cauza bolii mintale sau a debilității mintale” se substituie cu textul „în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

3. La articolul 7 punctul 3), cuvântul „incapabilă” se substituie cu textul „care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile”.

Art.II. – [Legea nr.1345/1993 cu privire la bonurile patrimoniale](#) (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1993, nr.5, art.130), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2:

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Interesele titularului de bon patrimonial minor și ale celui în privința căruia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sînt reprezentate de către părinți sau, respectiv, de către persoana însărcinată cu ocrotirea, conform legislației în vigoare.”

alineatul (6) se abrogă.

2. La articolul 7 alineatul (4), textul „poate investi, cu procură, legalizată notarial, orice persoană cu capacitate de exercițiu” se substituie cu textul „acesta îl poate primi prin intermediul reprezentantului său împuternicit prin procură autenticată notarial”.

Art.III. – La articolul 8 din [Legea cambiei nr.1527/1993](#) (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1993, nr.10, art.285), cu modificările ulterioare, la alineatul al treilea, cuvîntul „incapabile” se substituie cu textul „care nu are capacitatea de exercițiu necesară”.

Art.IV. – [Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.34, art.373), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6, litera m) va avea următorul cuprins:

„m) exercită controlul asupra exercitării măsurilor de ocrotire contractuale și judiciare instituite în privința persoanelor majore;”.

2. Articolul 23:

la alineatul (3), textul „incapabil de discernămînt este dat de reprezentantul său legal” se substituie cu textul „în privința căruia este instituită o măsură de ocrotire judiciară este dat de către persoana

însărcinată cu ocrotirea”;

la alineatul (4), textul „incapabil de discernământ, fie temporar, fie permanent,” se substituie cu textul „în privința căruia este instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

Art.V. – La articolul 25 alineatul (1) din [Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.63), cu modificările ulterioare, litera l) va avea următorul cuprins:

„l) instituirii unei măsuri de ocrotire judiciare;”.

Art.VI. – [Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.1–4, art.1), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 31 alineatul (12), textul „persoanele declarate incapabile sau” se exclude.

2. La articolul 73 alineatul (5), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) persoanele în privința cărora a fost instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma ocrotirii provizorii sau sub forma tutelei.”

Art.VII. – Articolul 186 din [Codul fiscal nr.1163/1997](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 186.** Stingerea obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice decedate, declarate decedate sau dispărute fără veste, ale persoanelor ocrotite”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Obligația fiscală a persoanei fizice minore sau a persoanei fizice adulte în privința căreia a fost instituită măsura de ocrotire judiciară o sting părinții, ocrotitorul provizoriu, curatorul sau tutorele din contul bunurilor acesteia. În cazul în care persoana ocrotită conform legii sau hotărârii judecătorești are capacitatea să stingă de sine stătător obligațiile, obligația fiscală a acesteia se stinge de către ea însăși.”

Art.VIII. – [Codul electoral nr.1381/1997](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.451–463, art.768), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 13:

la alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) lipsite de dreptul la vot prin hotărârea definitivă a instanței de judecată.”

la alineatul (2):

litera c) se completează în final cu textul „și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate”;

la litera d), după sintagma „Ministerul Justiției” se introduce textul „, Autoritatea Națională de Integritate”.

2. La articolul 20 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) aplicare a unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

3. La articolul 41 alineatul (3) litera b), textul „, cetățenii limitați în capacitatea de exercițiu sau declarați incapabili prin hotărâre definitivă a instanței de judecată” se substituie cu textul „și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

4. La articolul 156 alineatul (2), textul „precum și în ziua altui referendum republican” se substituie cu textul „decît dacă se desfășoară în aceeași zi”, iar în final se completează cu textul: „În aceeași zi nu pot avea loc două referendumuri republicane.”

Art.IX. – Articolul 12 din [Legea nr.1409/1997 cu privire la medicamente](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.52–53, art.368), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2), textul „ori o persoană incapabilă” se exclude;

articolul se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul persoanelor în privința cărora este instituită măsura de ocrotire provizorie sau curatela, testările clinice se efectuează numai cu acordul scris al pacientului sau al voluntarului persoană

ocrotită. Dacă starea acesteia nu-i permite să ia de sine stătător o decizie privind testarea clinică, la exprimarea acordului, ocrotitorul provizoriu sau curatorul va asista persoana ocrotită, prin contrasemnarea acordului, în condițiile legii. În cazul în care în privința persoanei este instituită tutela, acordul scris se semnează de către tutore.

(2²) În cazurile prevăzute la alin.(2¹) este interzisă testarea clinică a persoanei ocrotite dacă această testare contravine dorințelor exprimate de aceasta. La identificarea dorințelor persoanei ocrotite este obligatorie prezența persoanei de încredere care va facilita stabilirea acestora. Persoana de încredere este orice persoană aleasă liber de către persoana suferindă de tulburări psihice. În lipsa unei alegeri, persoana de încredere va fi desemnată de către autoritatea tutelară locală.”

Art.X. – La articolul 11 din [Legea nr.1553/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a transportatorilor față de călători](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38–39, art.270), cu modificările ulterioare, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Repararea prejudiciului cauzat în urma accidentului în transport urmează a se face victimelor, iar în cazul decesului victimelor, precum și al existenței unor victime minori sau persoane în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară – moștenitorilor acestora, la contul minorului sau, după caz, la contul persoanei ocrotite, la notificarea asiguraților.”

Art.XI. – [Legea nr.73/2001 privind cooperativele de întreprinzător](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.49–50, art.237), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 23 alineatul (1) litera b), textul „cu capacitate de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința cărora nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

2. La articolul 77 alineatul (4), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) persoanele în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei.”

Art.XII. – [Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.97–99, art.765), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 41 litera b), textul „declarat incapabil” se substituie cu textul „supus unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei”.

2. Articolul 44:

la alineatul (2) litera g), textul „tutorei soțului incapabil” se substituie cu textul „persoanei însărcinate cu ocrotirea soțului în privința căruia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”;

în cuprinsul alineatului (5), textul „tutorei soțului incapabil” se substituie cu textul „persoanei însărcinate cu ocrotirea soțului în privința căruia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

Art.XIII. – La articolul 41 alineatul (4) din [Legea nr.1007/2002 privind cooperativele de producție](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.71–73, art.575), cu modificările ulterioare, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) persoanele în privința cărora a fost instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei;”.

Art.XIV. – [Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.209–211, art.683), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 8 alineatul (4), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) în privința lui nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară;”.

2. La articolul 16 alineatul (1), textul „fie declarată, în modul stabilit, ca incapabilă sau limitată în capacitatea de exercițiu” se substituie cu textul „persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

Art.XV. – [Legea nr.1260/2002 cu privire la avocatură](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.159, art.582), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 10 alineatul (1), textul „are capacitate deplină de exercițiu” se substituie cu textul „în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

2. La articolul 15 alineatul (1), textul „care are capacitate deplină de exercițiu și” se substituie cu textul „în privința căruia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei și care are”.

Art.XVI. – La articolul 11 din [Legea nr.1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.14–17, art.51), cu modificările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Înregistrarea dactiloscopică a persoanelor în privința cărora este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, precum și a minorilor, se efectuează la cerere scrisă, în prezența reprezentantului legal.”

Art.XVII. – Articolul 75 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (1), textul „declarate, în modul stabilit de lege, incapabile” se substituie cu textul „prevăzute la alin.(2)”;

la alineatul (2), punctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) persoanele recunoscute astfel potrivit procedurii penale sau în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară;”.

Art.XVIII. – Articolul 308¹¹ din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:

„(2) La instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanța de judecată, obligatoriu, se pronunță cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de [Codul electoral](#). Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întrunește unul sau mai multe din următoarele criterii:

a) persoana înțelege informațiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia;

b) persoana apreciază implicațiile acestor informații pentru propria ei situație;

c) persoana are capacitatea de a compara opțiunile disponibile;

d) persoana poate alege opțiunea dorită.

(3) Hotărârea definitivă a instanței de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot, precum și hotărârea definitivă de ridicare a interdicției de a vota se aduc la cunoștința Comisiei Electorale Centrale.”

Art.XIX. – [Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214–220, art.704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 48 alineatul (1), textul „avînd capacitate de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

2. La articolul 51 alineatul (1), textul „care nu au capacitate de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința cărora a fost instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

3. La articolul 54 alineatul (3), textul „cu capacitate de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

4. La articolul 78 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) instituirii în privința debitorului a unei măsuri de ocrotire judiciare – pînă la numirea persoanei însărcinate cu ocrotirea;”.

Art.XX. – [Legea nr.263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului](#) (Monitorul

Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.176–181, art.867), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (2), noțiunea „reprezentant legal al pacientului” va avea următorul cuprins:
„*reprezentant legal al pacientului* – persoană care poate reprezenta, în condițiile legii, fără procură, interesele unui pacient minor sau ale unui pacient în privința căruia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară;”.

2. La articolul 11, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Informațiile medicale se prezintă pacientului personal, iar pentru persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani și cele în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară – reprezentanților lor legali, informînd concomitent pacientul în măsură adecvată discernămîntului lui.”

3. La articolul 12 alineatul (3), textul „situații cînd capacitatea de exercițiu a pacientului nu este deplină sau lipsește” se substituie cu textul „cazul în care în privința pacientului a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

Art.XXI. – [Legea nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.172–175, art.839), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 8 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) persoana în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară;”.

2. La articolul 13 alineatul (4), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) în caz de acordare a ajutorului medical unei persoane minore sau unei persoane în privința căreia este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, incapabilă să informeze părinții sau reprezentanții săi legali;”.

Art.XXII. – La articolul 22 alineatul (3) din [Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.387, art.789), cu modificările ulterioare, textul „pierdere de către acesta a capacității de exercițiu” se substituie cu textul „instituire în privința acestuia a măsurii de ocrotire judiciare”.

Art.XXIII. – La articolul 15 alineatul (2) din [Legea nr.333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.195–198, art.918), cu modificările ulterioare, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) este supusă unei măsuri de ocrotire judiciară;”.

Art.XXIV. – La articolul 29 alineatul (2¹) litera c) din [Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47–49, art.213), cu modificările ulterioare, textul „și să dispună de capacitate juridică deplină” se exclude.

Art.XXV. – La articolul 13 din [Legea nr.23/2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.54–56, art.250), cu modificările ulterioare, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul unei persoane în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, responsabil de luarea deciziei privind testarea la marcherii HIV este persoana însărcinată cu ocrotirea, cu implicarea maximă, în limita capacității de înțelegere, a persoanei vizate.”

Art.XXVI. – La articolul 13 alineatul (2¹) din [Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.55–56, art.178), cu modificările ulterioare, textul „ale persoanei incapabile” se substituie cu textul „ale persoanei în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

Art.XXVII. – [Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139/2007](#) (Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, 2007, nr.112–116, art.506), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 12 alineatul (3), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

2. La articolul 17 alineatul (1), în partea introductivă, textul „cu capacitate deplină de exercițiu” se substituie cu textul „în privința cărora nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

Art.XXVIII. – La articolul 19 alineatul (1) din [Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.157–160, art.614), cu modificările ulterioare, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) au dreptul la asistență juridică obligatorie conform art.77 lit.a) și c) din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#), precum și art.48⁸⁷ din Codul civil al Republicii Moldova;”.

Art.XXIX. – La articolul 26 alineatul (6) din [Legea nr.294/2007 privind partidele politice](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.42–44, art.119), cu modificările ulterioare, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani, cetățenii în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;”.

Art.XXX. – [Legea nr.24/2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.88–89, art.316), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 37 alineatul (2) litera a) prima liniuță, textul „una din părțile convenției de arbitraj, menționate la art.7, nu avea capacitate deplină de exercițiu” se substituie cu textul „în privința uneia din părțile convenției de arbitraj, menționate la art.7, a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, iar convenția de arbitraj a fost încheiată fără asistența curatorului sau, după caz, nu a fost încheiată de tutore în numele persoanei ocrotite”.

2. La articolul 39 alineatul (1) litera a) prima liniuță, textul „o parte a convenției de arbitraj, menționate la art.7, nu avea capacitate deplină de exercițiu” se substituie cu textul „în privința uneia din părțile convenției de arbitraj, menționate la art.7, a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, iar convenția de arbitraj a fost încheiată fără asistența curatorului sau, după caz, nu a fost încheiată de tutore în numele persoanei ocrotite”.

Art.XXXI. – La articolul 6 din [Legea nr.26/2008 privind întrunirile](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.80, art.261), alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Minorii care au împlinit vârsta de 14 ani, precum și persoanele în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară pot organiza întruniri doar împreună cu o persoană în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară.”

Art.XXXII. – La articolul 15 alineatul (2) din [Legea nr.42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.81, art.273), cu modificările ulterioare, textul „avînd capacitate de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința cărora nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară”.

Art.XXXIII. – La articolul 3 din [Legea nr.133/2008 cu privire la ajutorul social](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.179, art.625), cu modificările ulterioare, noțiunea de „solicitant” va avea următorul cuprins:

„*solicitant* – unul dintre membrii adulți ai familiei în privința căruia nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei sau reprezentantul legal al familiei care depune cererea de acordare a ajutorului social;”.

Art.XXXIV. – La articolul 4 alineatul (2) din [Legea nr.235/2008 privind controlul civil asupra respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor](#) (Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2008, nr.226–229, art.826), cu modificările ulterioare, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) instituirii măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.XXXV. – La articolul 3 din [Legea nr.241/2008 privind donarea de sânge și transfuzia sanguină](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.1–2, art.2), cu modificările ulterioare, noțiunea „reprezentant legal al recipientului” va avea următorul cuprins:

„*reprezentant legal al recipientului* – persoană care poate reprezenta, în condițiile legii, fără procură, interesele recipientului dacă acesta este minor sau este supus unei măsuri de ocrotire judiciare;”.

Art.XXXVI. – La articolul 5 alineatul (1) din [Legea nr.264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.57–58, art.159), cu modificările ulterioare, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.XXXVII. – [Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.53–54, art.145), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 51, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) În cazul persoanei în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, cererea de azil se depune de către tutore, după numirea lui.”

2. Articolul 73 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 73.** Persoanele cu tulburări psihice (boli mintale sau deficiențe mintale)

(1) În situația în care există dubii serioase cu privire la discernământul solicitantului de azil, Direcția azil și integrare solicită efectuarea unei expertize psihiatrice în condițiile stabilite de legislația în vigoare.

(2) În cazul în care, prin expertiză psihiatrică, se constată lipsa de discernământ al solicitantului de azil, Direcția azil și integrare inițiază procedura privind instituirea unei măsuri de ocrotire judiciare, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare pentru cetățenii Republicii Moldova.

(3) Până la numirea persoanei însărcinate cu ocrotirea, procedura de soluționare a cererii de azil este suspendată. Pe perioada suspendării procedurii de acordare a unei forme de protecție, solicitantul de azil lipsit de discernământ beneficiază de drepturile prevăzute pentru solicitanții de azil.

(4) Cererea solicitantului de azil în privința căruia a fost instituită tutela este depusă de tutore, după numire, în condițiile în care hotărârea judecătorească nu dispune altfel.

(5) În cazul în care efectuarea interviului pentru determinarea statutului de refugiat poate fi realizată, ocrotitorul provizoriu, curatorul sau tutorele, după caz, va face demersurile necesare pentru pregătirea solicitantului de azil lipsit de discernământ în vederea susținerii interviului.

(6) Consilierul de decizie va informa solicitantul de azil lipsit de discernământ și reprezentantul său legal despre scopul și posibilele consecințe ale interviului.

(7) Interviul va fi ținut de un consilier de decizie cu pregătire specială în tehnica interviului persoanelor cu necesități speciale.”

Art.XXXVIII. – La articolul 4 alineatul (1) din [Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.2–8, art.1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.XXXIX. – [Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.179–181, art.610), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 28 alineatul (2), textul „au capacitatea de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința cărora nu este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

2. La articolul 87⁴, alineatele (5) și (6) vor avea următorul cuprins:

„(5) Persoanele în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară vor fi însoțite în cadrul interviului de către ocrotitorul provizoriu, curator sau, după caz, de tutore, în condițiile legii.

(6) Nota de interviu va fi semnată de solicitant, de funcționarul care a realizat interviul, iar în cazul prezenței unui interpret, și de interpret; în cazul unui minor neînsoțit, nota de interviu va fi semnată și de reprezentantul desemnat al acestuia, iar în cazul unei persoane în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară – de către ocrotitorul provizoriu, curatorul sau, după caz, tutorele acesteia.”

Art.XL. – La anexa nr.2 compartimentul IV, punctul 3 din [Legea nr.242/2010 cu privire la taxele consulare](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231–234, art.732), cu modificările ulterioare, textul „declarat incapabil” se substituie cu textul „supus unei măsuri de ocrotire judiciare”.

Art.XLI. – [Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.170–175, art.492), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul subiectului datelor cu caracter personal adult sau minor care este supus măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei, consimțământul privind prelucrarea datelor cu caracter personal se acordă, în formă scrisă, de către reprezentantul legal, în cazul minorului, sau de către tutore, în cazul adultului.”

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul subiectului datelor cu caracter personal adult care este supus măsurii de ocrotire judiciare sub forma ocrotirii provizorii sau curatelei, consimțământul privind prelucrarea datelor cu caracter personal se acordă, în formă scrisă, de către persoana ocrotită. Dacă starea acesteia nu-i permite să ia de sine stătător o decizie privind prelucrarea datelor cu caracter personal, ocrotitorul provizoriu sau curatorul va asista persoana ocrotită, prin contrasemnarea acordului, în condițiile legii.”

2. La articolul 6 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțământul. În cazul subiectului datelor cu caracter personal în privința căruia a fost instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal se efectuează numai cu obținerea consimțământului în formă scrisă al tutorelui;”

Art.XLII. – Articolul 14 din [Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.167–172, art.534), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (1) litera h), textul „privind limitarea în capacitatea de exercițiu sau declararea incapacității de exercițiu” se substituie cu textul „privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare”;

la alineatul (2) litera b), textul „lit.a) și b)” se substituie cu textul „lit.a), b) sau h)”.

Art.XLIII. – La articolul 6 alineatul (1) din [Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului](#) (Ombudsmanul) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.110–114, art.278), cu modificările ulterioare, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”

Art.XLIV. – [Legea nr.114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.282–289, art.600), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 33 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) mandatarul autorizat este supus unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”

2. La articolul 36 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) evaluatorul este supus unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.XLV. – La articolul 12 din [Legea nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizați](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.293–296, art.605), cu modificările ulterioare, în partea introductivă, textul „cu capacitatea de exercițiu deplină” se substituie cu textul „în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei”.

Art.XLVI. – La articolul 75¹ alineatul (5) din [Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.197–205, art.402), cu modificările ulterioare, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.XLVII. – [Legea nr.137/2015 cu privire la mediere](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.224–233, art.445), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 12 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) în privința ei nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;”.

2. La articolul 20 alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) în cazul în care rămîne definitivă hotărîrea judecătorească privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința mediatorului;”.

Art.XLVIII. – [Legea nr.151/2015 cu privire la Agentul guvernamental](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.224–233, art.455), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) în privința ei nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;”.

2. La articolul 4 alineatul (1), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) instituire în privința lui a măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.XLIX. – [Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.69–77, art.113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 20 alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) în privința ei nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară;”.

2. La articolul 57 alineatul (1), litera h) va avea următorul cuprins:

„h) în care rămîne definitivă hotărîrea judecătorească privind instituirea unei măsuri de ocrotire judiciare;”.

Art.L. – [Legea nr.68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.157–162, art.316), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 20:

la alineatul (2), textul „sau este lipsită de capacitatea de exercițiu” se exclude;

articolul se completează cu alineatele (2¹)–(2⁴) cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară poate de sine stătător da consimțămîntul privind examinarea sa. În acest caz, încuviințarea ocrotitorului provizoriu ori a curatorului sau reprezentarea ei de către tutore nu este necesară.

(2²) Consimțămîntul persoanei care urmează să fie examinată poate, de asemenea, fi dat, în numele persoanei, de către mandatarul împuternicit printr-un mandat de ocrotire în viitor dacă mandatul permite acest fapt.

(2³) În cazul în care asupra persoanei este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma ocrotirii provizorii sau curatei, iar starea acesteia nu-i permite să ia de sine stătător o decizie privind internarea, la exprimarea consimțămîntului ocrotitorului provizoriu sau curatorului va asista persoana ocrotită, prin contrasemnarea declarației, în condițiile legii. În cazul în care asupra persoanei este instituită tutela,

consimțământul acesteia este redactat de către tutore.

(2⁴) În cazurile prevăzute la alin.(2²) sau (2³) este interzisă examinarea persoanei în privința căreia s-a instituit o măsură de ocrotire judiciară dacă examinarea contravine dorințelor exprimate de aceasta. La identificarea dorințelor persoanei ocrotite este obligatorie prezența persoanei de încredere care va facilita stabilirea acestor dorințe. Persoana de încredere este orice persoană aleasă liber de către persoana suferindă de tulburări psihice. În absența unei alegeri, persoana de încredere va fi desemnată de către autoritatea tutelară locală.”

2. Articolul 25:

la alineatul (2), textul „persoanei lipsite de capacitatea de exercițiu sau a” se exclude;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) La examinarea persoanei în privința căreia s-a instituit o măsură de ocrotire poate asista mandatarul, ocrotitorul provizoriu, curatorul sau, după caz, tutorele și/sau apărătorul său. Dispozițiile art.20 alin.(2⁴) se aplică în mod corespunzător pentru determinarea persoanelor care pot asista la examinare.”

3. La articolul 40 alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

4. La articolul 64 alineatul (1), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) existența unei hotărâri judecătorești definitive privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința expertului;”.

Art.LI. – La articolul 8 alineatul (3) din [Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.277–287, art.588), cu modificările ulterioare, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.LII. – [Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.245–246, art.511), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 10 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

2. La articolul 12 alineatul (3), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

3. La articolul 18 alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.LIII. – La articolul 16 din [Legea nr.137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.293–305, art.618), cu modificările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cererea privind acordarea compensației financiare se depune de către persoana indicată la art.13 alin.(1) și (3) sau de către reprezentantul său legal, dacă aceasta este minor. Dacă în privința persoanei este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, cererea poate fi depusă atât de către persoană, cât și de către tutore. Cererea privind acordarea compensației financiare poate fi depusă și de către organizațiile necomerciale care activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor, dacă este semnată de victima infracțiunii, și cuprinde datele prevăzute la alin.(3) din prezentul articol, fiind anexate documentele indicate la alin.(4) din prezentul articol.”

Art.LIV. – La articolul 13 alineatul (3) din [Legea nr.291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.2–8, art.3), cu modificările ulterioare, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) persoanelor în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei și persoanelor despre imposibilitatea participării cărora la jocurile de noroc au fost primite informații de la

autoritatea competentă, de la alte autorități ale administrației publice;”.

Art.LV. – La articolul 6 alineatul (2) din [Legea nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.335–339, art.576), cu modificările ulterioare, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei, în condițiile în care hotărîrea judecătorească prin care s-a instituit tutela prevede expres această interdicție;”.

Art.LVI. – La articolul 10 alineatul (5) din [Legea nr.174/2017 cu privire la energetică](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.364–370, art.620), cu modificările ulterioare, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;”.

Art.LVII. – La articolul 15 alineatul (1) din [Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.68–76, art.143), cu modificările ulterioare, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară;”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI   Andrian CANDU

Nr.238. Chișinău, 8 noiembrie 2018.